

A Hamvas Béla Pest Megyei Könyvtár *Innovatív szolgáltatási modellek, kreativitás és inspiráció* címmel szervezett műhelynapot 2022. április 20-án a külföldi jó gyakorlatok hazai adaptálásának támogatására. A köszöntő beszédet Fülöp Zsolt, Szentendre polgármestere tartotta, aki maga is felhívta a figyelmet az előadásokban érintendő akut problémákra. A nyitó prezentációt Henrik Jochumsen, a Koppenhágai Egyetem professzora tartotta *Zöldkönyvtári gyakorlatok Dániában* címmel. Az utána következő szekció azzal foglalkozott, hogyan tudja támogatni a könyvtár a menekültek boldogulását, beilleszkedését. Mivel ez a kérdés hazánkban is egyre több településen válik sürgetővé, így jó ötlet olyan külföldi könyvtárak fordulni, ahol már évek, évtizedek óta foglalkoznak ezzel, és kialakultak a jó gyakorlatok. A Hamvas Béla Pest Megyei Könyvtár a dán Charlotte Brandt-Møllert és a kanadai Elsa Ngant kérte fel arra, hogy mutassák be, mit tesznek ezen a területen.

A megyei könyvtár jó ötleteket megvalósítva szervezte a műhelynapot. Henrik Jochumsen az előadását angol nyelven tartotta, azonban a Hamvas Béla Pest Megyei Könyvtár munkatársai mindent megtettek azért, hogy mindenki számára érthető legyen. A prezentáció diáit magyar nyelvre lefordítva előre szétosztották a vendégek között. Az előadás végén az egyik kolléganő rövid összefoglalót tartott magyarul az elhangzottakból, majd a kérdéseket is tolmácsolta a professzor és a hallgatóság között. A következő szekcióban elhangzó, ugyancsak angol nyelvű előadásokat pedig előre rögzítették, és magyar hangalámondással látták el. Így a teljes műhelynap érthető és befogadható volt azoknak is, akik nem beszélnek angolul.

A folytatásban Charlotte Brandt-Møller *Eritreai és szíriai menekült nők és gyerekek segítése dán közkönyvtárakban* címmel tartott előadást. Dániában a könyvtár a munkahely és az otthon mellett a harmadik hely az emberek életében. A könyvtárosok célja az, hogy ezzel az országba érkező menekültek is így legyenek. A megszólítások, segítségük érdekében több kezdeményezést indítottak. Ilyen például a sajtóidő biztosítása, amikor megfelelő infrastruktúrát teremtenek nekik ahhoz, hogy a hazájuk híreit át tudják tekinteni. De hivatalos ügyek, például letelepedési engedély intézésében is segítőkészek, a szükséges reprográfiai szolgáltatások ingyen igénybe vehetők.

Az Assens Közkönyvtár számos programot szervezett e célcsoportnak. A babakávézóval stimulálják a kisgyermeket a saját és a befogadó ország idegen nyelvének elsajátításához. Az anyákat a védőnői hálózaton keresztül érték el, s azért hívták meg őket, hogy a kötelező felméréseket a könyvtárban végezzék el a gyermekeken. Az intézmény tolmácsot is biztosított, az anyukák ajándék könyveket kaptak, és az épületet is bejárhatták. A háromalkalmasra szervezett látogatások során sikerült a könyvtár iránt olyan bizalmat kialakítani, amely után az anyák és gyermekeik már önállóan is felkeresték az intézményt. Ugyanakkor többször érkeztek olyan panaszok is, hogy a gyerekek nem ismerik a hely szabályait, emiatt esetleg másokat zavarva vagy kevésbé hatékonyan mozognak a könyvtári térben. Nekik rendezte az intézmény a Nyári keddek programsorozatot, amelynek során öt alkalommal, különböző témákban tartottak ingyenes workshopokat (szemétből hoztak létre robotot, táncórák voltak, legóból építettek). A programon helyi dán gyerekek is részt vettek, így új barátságok szövődtek, s a bevándorlógyermekek így újabb segítséget kaptak a beilleszkedéshez. De meseworkshop is volt a könyvtárban, amit egy szíriai gyerkőc segítségével szerveztek olyan gyerekeknek, akiknek a dánnyelv-tudása még nem elégséges. Itt Andersen *A császár új ruhája* című

előadását tanulták be és adták elő a saját készítésű díszletek között. Rendeztek természetjáró programokat is. A szervezésbe több helyi szervezetet és klubot is bevontak, így könnyebben megoldották a nehéz helyzeteket. Ugyanakkor azzal a problémával szembesültek, hogy szíri nyelven nehéz könyveket beszerezniük.

A következő előadást Elsa Ngan tartotta *A Torontói Közkönyvtár menekülteknek nyújtott speciális szolgáltatásai* címmel. A statisztikák szerint a Toronto városában lakók 50 százaléka valaha maga is menekült volt, talán ezért is áll a város proaktívan a betelepülők kérdéséhez. A városi könyvtár aktív részese a kezdeményezéseknek, sőt az újonnan érkezők először ide látogatnak el, itt kapnak támogatást a letelepedési engedéllyel, lakhatással, képzéssel, nyelvtanulással, munkavállalással kapcsolatban. A koronavírus-járvánnyal összefüggő információk szolgáltatására is nagy hangsúlyt fektettek, tájékoztatójukat harminckét nyelvre fordították le. Egy könyvtáros teljes állásban foglalkozik a kérdések koordinálásával.

A város *Newcomer Strategy* címmel külön stratégiát alkotott a betelepülők beilleszkedésének támogatására. A könyvtár nemcsak ennek kialakításában vett részt, hanem a saját stratégiáját is ehhez igazította. Ennek köszönhető, hogy a város minden lakója ingyenesen kapott könyvtári kártyát, de az iratok nélkül érkezők és lakcímmel még nem rendelkezők is használhatják a helyi szolgáltatásokat. Az intézménynek így évente 46 millió a látogatottsága.

Torontóban fontos ünnepnek számít az újonnan érkezettek napja, amelyre a könyvtár általában könyvajánló listákat készít. Saját programokat is szervez, például gyermekprogramokat, bábelőadásokat, képzéseket, de olyan speciális szerveződések is, mint a menekült gyermekekből összeálló kórus. Kézműveskészleteket is szállítanak menekült családoknak, illetve gyermekkönyveket olyan háztartásokba, amelyek ideiglenes befogadóként működnek. A koronavírus-járvány miatti bezárások alatt a könyvtár online mesélős alkalmakat szervezett. A múlt év során 40 ezer személyt támogattak összesen 913 workshoppal. A menekültekkel kapcsolatos munkájukat podcastben mutatják be a közönségnek.